

Tijdens de jubileummiddag op 22 maart liet de burgemeester van Bussum, Willem Holthuizen, in een lezing blijken dat hij ook een deskundig vogelbeschermer is. Volgens Holthuizen zijn er op het niveau van de lokale overheid vele mogelijkheden om vogels actief te beschermen.

Drs. W.J.M. Holthuizen

Lokale overheid kan vogels op vele fronten te hulp schieten

Kan een gemeente wat doen op het gebied van vogelbescherming? Ja, dat kan, dat weet ik uit eigen ervaring. Ik ben in 1951 zelf in Haarlem lid van een vogelwerkgroep geworden, dat ben ik trouwens nog steeds. Daar ook heb ik in die tijd heel wat contacten gehad met de gemeente. Naderhand ben ik zelf lid van de gemeenteraad geworden. Daarna, nu al een jaar of 18 burgemeester, dus ik ken de andere kant ook een beetje. De gemeente kan op vele manieren heel direct of indirect bezig zijn met het beschermen van vogels en het bevorderen van de vogelstand. En zo hoort het ook, want we zijn er allemaal op uit om die vogels die in Nederland in bijna 400 soorten hier voorkomen, om die hier te houden en een kans te geven hier te wonen.

GROEN

Dat wonen is een van de dingen waar we als gemeente heel veel aan kunnen doen, gewoon door het beheer van openbaar groen. Alle gemeenten in Nederland hebben openbaar groen en kunnen in belangrijke mate, als ze daar belangstelling voor hebben, contact zoeken met mensen die daar zicht op hebben en kennis van hebben. Door de aard en de soort van beplanting die men aanlegt en de wijze waarop men

Jubileumdag

dat beheert, kan men in heel belangrijke mate invloed uitoefenen op de vogelstand.

Als we onze eigen inventarisatie-geschiedenissen van allerlei ter-

W.J.M. Holthuizen, burgemeester van Bussum. Foto: Joke van Velsen

reinen nagaan, zie we dat veranderingen in de vogelstand vaak direct een gevolg zijn van veranderingen aan vegetaties. Het is dus echt belangrijk dat bij gemeentebesturen, voorzover dit niet aanwezig is, daar gevoel voor wordt gekweekt en aandacht voor wordt gevraagd als door vrijwillige deskundigen wordt aangeboden daar mee te helpen. En als de plantsoenenman niet té eigenwijs is, is hij zeker bereid daaraan mee te doen.

Zo ook met waterpartijen. Je kunt ook bij het inrichten van waterpartijen door de diepte en de aanleg van de kanten, de situatie aantrekkelijk maken voor vogels. Kale, open partijen, daar gaat in het algemeen, behalve om te rusten, een vogel niet zitten, zeker niet om daar een biotoop voor z'n broeden te hebben.

En dan het ophangen van nestkasten. Zelf heb ik vanaf de jaren vijftig jarenlang in Bloemendaal, Wassenaar, Beverwijk en Heemstede gewoon, betaald door de gemeente, enorme partijen nestkasten opgehangen en ook gecontroleerd. Heel belangrijk is dat je dan ook zorgt dat er de goede nestkastjes hangen. Gemeenten kunnen dat doen en betalen als ze dat willen.

SUBSIDIE

Dat is de directe actie in de natuur die een gemeente volgens mij kan doen en entameren. Je kunt de vogels ook indirect steunen door subsidiëring van organisaties. Maar subsidiëren, dat is natuurlijk op het ogenblik een heel moeilijk woord bij gemeenten. De inkomsten van gemeenten lopen terug. Wil men die op peil houden, dan moet men of bezuinigen of de belastingen verhogen en dat laatste is geen populair middel, ook in het Gooi niet.

Dat betekent dus dat we niet zo veel middelen ter beschikking hebben. Maar er zijn toch wel mogelijkheden. Een gemeente kan projecten financieel steunen, waar men zelf nadrukkelijk de zin van inziet. Denk bijvoorbeeld aan nestbescherming. In het voorjaar plaatsen we beugeltjes over kievitseieren heen om te voorkomen dat koelen de eieren vertrappen of de maaimachine het nest vernietigt. Dat zijn dingen die ook gesubsidiëerd kunnen worden en die ook in gemeenten in Nederland zijn gesubsidiëerd.

BOUW

Een ander direct veld waar de gemeente zich mee bezighoudt, dat zijn de bouwvoorschriften. Men kan in bouwvoorschriften naar vogelvriendelijke materialen zoeken. Ook overheidsland wordt milieubewuster. Te denken valt aan bouwvoorschriften, die het bijvoorbeeld wat meer mogelijk maken dat, zonder schade aan de bouw, daken nog gebruikt kunnen worden door huismussen, gierzwaluwen en spreeuwen.

Voor uilen en andere roofvogels heb je in de stad weinig mogelijkheden, maar op het platteland natuurlijk juist wel. Zeker als er bij de bouwafdeling iemand is die daar wat zicht op heeft of door een goede publikatie zicht

op gekregen heeft, kan hij proberen daar wat mee te doen.

ONDERWIJS

Gemeentes zijn vaak aangesloten bij school-biologische diensten of hebben er zelf één. In ieder geval is uit dat systeem in het onderwijs nog steeds de leskist overgebleven. Er zijn gemeenten, ook in het Gooi, die zorgen dat er leskisten zijn waar voldoende ook over vogelbescherming wordt aangegeven. Dus niet alleen maar leren dat een vink geen drijfsijs is en een vliegvingkie geen leeuw of zo, nee, een beetje behoorlijke informatie over de vogelbescherming, waarin het nut van vogelbescherming wordt aangegeven en het belang ook voor onze gemeenschap.

Dat het niet alleen maar van belang is dat je weet hoe je moet leven, maar dat de kwaliteit van het leven ook mede door de natuur en dan ook mede door de vogels wordt bepaald.

Dan heb je intergemeentelijke deelname aan natuurbeheer. Hier in het Gooi is het Goois Natuurreservaat het voorbeeld daarvan, maar we hebben er meer. Er zijn projecten in de Peel, op de Veluwe, Zuidoost Drente, daar kan men direct participeren in de terreinen die moeten worden beheerd. Een van de laatste ontwikkelingen in het Gooi is een behoorlijke overeenkomst die gesloten is tussen verschillende overheden en Natuurmonumenten over de ontwikkelingen rond het Naardermeer. De bedoeling is om het Ankeveense gebied en het Naardermeergebied op elkaar aan te sluiten en nu al, als je gaat kijken op de weg van de Melkmeent in de richting van Weesp dan zie je dat door die natte gedeelten daar een enorme aanwas is. Op sommige momenten is één procent van de

wereldpopulatie kolganzen daar aanwezig, er lopen weer lepel-aars in die plasjes, er zijn grauwe ganzen. Het is verstandig als Natuurmonumenten hier op tijd de vinger opsteekt en via Den Haag financiële steun vraagt uit Europa. Dat kan omdat het hier gaat om een gebied dat uit oogpunt van internationale vogelbescherming van groot belang is.

APV

En dan zijn er nog beschermingsmogelijkheden via de gemeentelijke wetgeving. We hebben APV-bepalingen tegen vervuiling, en vervuiling is ook een bedreiging voor onze vogels. Er zijn APV-bepalingen die voor bepaalde natuurgebieden, die niet het eigendom van de gemeente zijn maar van anderen, de toegang tot deze bepaalde gebieden regelen. De gemeente Abcoude heeft dit bijvoorbeeld gedaan voor Botshol. Als je dus belangrijke natuurgebieden hebt dan kun je daarmee bijvoorbeeld in de broedseizoenen die gebieden beschermen.

Je kunt de kapverordening gebruiken als melkkoe voor de gemeente, maar je kunt hem ook gebruiken om heel selectief bezig te zijn van: daar willen we een bepaald soort beplanting houden. Als daar gekapt moet worden dan moet daarvoor dezelfde soort beplanting terugkomen. Je kunt ook nog op een heel behoorlijke manier lieden die zich onttrekken aan de werking van de kapverordening straffen, door een goed fonds te hebben waarin men dan boetes moet storten. Ik weet uit ervaring, en tot aan de Raad van State gewonnen, dat zelfs een ton voor een weggehaalde beuk gevraagd kan worden. Al met al kan een gemeente dus best veel voor vogels en de natuur betekenen. Maar: wij moeten er alert op zijn, dat zij het ook doet.